

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2017. GODINU

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.2. Terensko istraživanje

Arheološko istraživanje provedeno je na lokalitetu Gradina Kukma kod Drenovca. Istraživanje je započelo 10. listopada i trajalo je do 21. listopada 2017. Voditeljica radova na terenu bila je Spomenka Vlahović ravnateljica Muzeja uz pomoć dva pomoćna radnika. Terenski radovi odnosili su se na daljnje radove sondiranja arheološkog lokaliteta na donjem dijelu lokaliteta kod prilaznog šumskog puta i u blizini nalaza tzv. kružne konstrukcije II gdje su bile pozicionirane i otvorene nove tri sonde. Arheološko istraživanje provodilo se uz nadzor predstavnika Hrvatskih šuma – Podružnice šumarije Ludbreg kao i konzervatora iz Konzervatorskog odjela Varaždin Ministarstva kulture RH. Istraživanje je bilo provedeno na lokalitetu koji nosi oznaku pravne zaštite P- 4875. Projekt istraživanja bio je financiran sredstvima Ministarstva kulture RH za radove u 2017. godini kao i uz pomoć financijskih sredstava Grada Varaždinske Toplice. Od arheoloških nalaza u području sonde VIII dimenzija 4,00 x 3,30 cm prikupljeno je ukupno 7 nalaza kremenja, 44 nalaza litičkog materijala, 82 fragmenta keramike, 15 nalaza kamena pješčenjaka, 7 metalnih nalaza i 1 okamina školjke. U području sonde IX na sjeveroistočnom dijelu lokaliteta gradine Kukme izvršeni su radovi na površini od 2,00 x 2,50 cm. U jugoistočnom dijelu spomenute sonde radovima su otkriveni vrlo veliki i masivni kameni blokovi dužine do 100 cm i visine 30 cm koji su pokazali pravilnu obradu s prednje strane. U sloju br. 4. na dubini od 60 cm otkriven je zanimljiv sloj koji se sastojao od izrazito žute pjeskovite zemlje s jasnim tragovima urušavanja od kamenih blokova različitih dimenzija. Na dubini od 100-190 cm zabilježen je sloj br. 6. u kojem su se nalazili vrlo veliki kameni blokovi u profilu sonde u položaju jug-zapad, a odnosili su se na kamene blokove koji su zatečeni u položaju kako „leže“ jedni na drugima u pravilnom redu i pokazuju tzv. unutarnju zidnu strukturu. Radovi na području spomenute sonde i kod unutarnjeg zida nisu otkrili nikakav trag gareži niti su na tom području evidentirani pokretni arheološki nalazi. Radovi istraživanja izvedeni su i u sondi X na površini od 2,00 x 1,90 cm na ravničarskom dijelu spomenutog šumskog područja. Prilikom

radova čišćenja gornjeg površinskog sloja otkriven je mali fragment keramike s lagano izvinutim obodom prema van. Prikupljene nalaze u slojevima br. 2. i 3. predstavljali su sitni nalazi kamena pješčenjaka, dok je pojava gareži bila uočena u području sjeveroistočnog dijela sonde. Najbrojniju grupu nalaza u spomenutom istraživanju činili su razni fragmenti uporabne keramike ukupno 82 nalaza. Svim nalazima zajednička je karakteristika da se radi o nalazima uporabne keramike odnosno o fragmentima lonaca, tanjura bez ukrasa na površini. Većim dijelom se radi o vrsti tzv. narančaste keramike, a otkriveni su i nalazi sivo-smeđe i crne boje. Nalazi keramike mogu se datirati u period od 11.-16. stoljeća. Prilikom istraživanja prikupljeni su litički nalazi. 44 nalaza predstavljaju različite kamene riječne oblutke s jasnim tragovima odbijanja od jezgre s jedne ili dvije strane. Ova vrsta pokretnih arheoloških nalaza govori u prilog organiziranoj ljudskoj aktivnosti i prisutnosti ljudi na istraživanom području. Tijekom istraživanja prikupljeno je za muzejsku zbirku ukupno 15 nalaza kamena pješčenjaka na čijim površinama su vidljivi tragovi obrade u vidu linija, otvora, rupa, šiljaka i sl. Nekoliko nalaza otkriveno je tijekom izvođenja radova na gornjoj šumskoj obližnjoj površini. Za muzejsku dokumentaciju i arhivu prikupljena je jedna kovana željezna potkova, 6 raznih čahura i jedan mali nožić na rasklapanje s lijepim vitičastim ukrasom na drvenoj dršci. Od posebnih nalaza treba istaknuti nalaz male okamine školjke u obliku fosila za koju držimo da potječe iz Panonskog mora koje se u dalekoj povijesti nekada prostiralo na spomenutom geografskom prostoru.

Nakon provedenog arheološkog istraživanja napisano je stručno arheološko izvješće o provedenim radovima koje je predano nadležnom Konzervatorskom odjelu u Varaždinu.

Tijekom 2017. godine otkriveno je i registrirano novo arheološko nalazište na području Grada Varaždinske Toplice kod sela Drenovca pod nazivom arheološki lokalitet Porutine. Dana 26.05.2017. na spomenutom arheološkom lokalitetu na šumskom teritoriju otkrivena je cijela kamena sjekira s rupom za nasad tamno zelene boje, vrlo lijepo polirana. Provedenom arheološkom analizom potvrđeno je, kako je izrađena od serpentinita. Tijekom obrade nalaza utvrđeno je, da sjekira ima samo malo oštećenje koje se nalazi na bočnoj površini kod gornjeg završnog dijela dužine 12 mm. Pokretni vrijedan nalaz predstavlja perforiranu sjekiru-čekić listolikog oblika s lučno zaobljenim sječivom. Sjekira je dužine 9 cm i debljine 4 cm, dok promjer rupe iznosi točno 2 cm. Proksimalni kraj s tjemenom je zaobljen. Tragovi upotrebe predmeta jasno su uočljivi na sječivu i tjemenu. Glačana kamena alatka vrlo je vrijedan novi arheološki nalaz Muzeja koji potvrđuje dugogodišnju arheološku tezu arheologinje Muzeja o jasnom prisustvu tragova najstarije ljudske aktivnosti na prostranom

šumskom drenovečkom području. Treba istaknuti, da je vrlo sličan arheološki nalaz otkriven tijekom arheoloških istraživanja na lokalitetu Gradine Kukma kod Drenovca u 2015. g., a odnosi se na polovicu sjekire s rupom za nasad također od serpentinita, dužine 12 cm i promjera rupe 4,2 cm.

Problem kod datiranja novootkrivene sjekire je tehnologija izrade koja se odvijala kroz nekoliko tisućljeća i bila uniformirana. Prema svim raspoloživim podacima možemo konstatirati kako je period njihovog korištenja mogao biti od kasnog neolitika pa sve do eneolitika i ranog brončanog doba. Arheološki teren na kojem je novi nalaz sjekire otkriven vrlo je dobar potencijalni arheološki položaj za postojanje cijelog povijesnog naselja koje do 2017. godine nije bilo arheološki evidentirano na spomenutom području. U prilog tome svakako ide i veća koncentracija obrađenog kamena u vidu manjih i većih razasutih kamenih blokova na površini, što bi moglo grubo pozicionirati obrise uže arheološke zone iz koje je i zanimljiv arheološki nalaz proistekao.

Za potrebe registracije i evidentiranja novog arheološkog nalazišta Porutina s nalazom sjekire izrađeno je stručno arheološko izvješće koje je predano Konzervatorskom odjelu u Varaždinu - Ministarstvu kulture RH.

Tijekom 2017. godine provedeno je povijesno i terensko arheološko istraživanje vezano uz proizvodnju tzv. šumskog stakla na novo otkrivenom arheološkom lokalitetu pod nazivom „Glažuta“ kod sela Leskovca Topličkog. Tijekom mjeseca srpnja 2017. g. provedeno je u Državnom arhivu Varaždinu povijesno istraživanje s ciljem prikupljanja točnih povijesnih i geografskih podataka za gore navedenu specifičnu proizvodnju tzv. „šumskog stakla“.

Prikupljeni arhivski podaci govore kako je na spomenutom području od 1781. g. postojala posebna zona s proizvodnjom tzv. šumskog stakla. Dostupni izvori u stranoj literaturi spominju još i termin „Waldglas“. Proizvodnja stakla na temelju povijesnih izvora govorila je o proizvodnji do 1836. g. u kojoj su sudjelovali češki doseljenici. S obzirom na dobivene povijesne podatke i informacije u lokalnoj zajednici o proizvodnji tzv. šumskog stakla tijekom mjeseca rujna 2017. g. terenskim istraživanjem otkrivena je točna pozicija s područjem proizvodnje stakla kod sela Leskovca Topličkog. Novi arheološki lokalitet registriran je pod nazivom „Glažuta“ prema nazivu za jednostavnu proizvodnju stakla koja se obično nalazila u šumskom području, jer je za proizvodni proces trebalo osigurati mnogo drva. Sam naziv „Glažuta“ preuzet je iz njemačkog jezika od izvorne riječi „Glashütte“ što u prijevodu znači staklana. Dostupni povijesni izvori govore kako su prve Glažute nastale krajem 17. stoljeća i od sredine 18. do sredine 19. stoljeća. Arhivski izvori spominju, da su ih

osnivali šumski veleposjednici kako bi iskoristili svu dostupnu drvenu građu kao sirovinski materijal. Staklane-Glažute osnivane su u području šuma ili u njihovoj neposrednoj blizini tako da su proizvodni troškovi bili što manji. Novootkriveni arheološki lokalitet staklane potvrđen je terenski na poziciji izvan sela Leskovca Topličkog tj. na prostranom šumskom teritoriju koji je nekada bio u vlasništvu Zagrebačkog kaptola i dio povijesnog veleposjeda Varaždinske Toplice.

Za sada možemo potvrditi, kako je zagrebački Kaptol na spomenutom području kao svom prediju imao organiziranu proizvodnju staklenih proizvoda koju su vodili majstori staklari s pomoćnicima i ostalom pomoćnom radnom snagom s područja cijele Evrope. Za proizvodnju su koristili lokalne sirovine i drvenu građu iz šuma. Na temelju prikupljenih pokretnih arheoloških nalaza stakla možemo pretpostaviti kako se u leskovečkoj Glažuti proizvodila tzv. „masovna roba“ uporabnih staklenih predmeta kao i prozorsko staklo. Tijekom provedenog terenskog istraživanja prikupljeni su stakleni nalazi plave, plavo-zelene i mutno bijele boje s karakterističnim mjehurićima u staklenoj masi, te razni fragmenti tzv. staklenog krša s površine nalazišta. Za otkriće i prostorno pozicioniranje nove vrijedne i važne arheološke zone vezane uz manufakturnu proizvodnju staklenih predmeta korišteni su kod terenskog istraživanja kriteriji austrijskog istraživača Franza Hauduma na temelju njegovih pet kriterija vezanih uz situaciju okoliša: a) sigurna opskrba drvetom za loženje peći i dobivanje kalijevog karbonata tzv. pepeljače, b) smještaj u blizini nekog vlastelinskog dobra, burga ili samostanskog kompleksa, c) objekti za obradu stakla nalaze se u blizini izvora vode koja je potrebna za proces hlađenja, čišćenja, a koja se koristila također i kao izvor energije za usitnjavanje kvarca (kremen/bjelutak), d) blizina ležišta potrebnih sirovinskih materijala (jame za vađenje pijeska, ležišta kamena) i e) povoljan položaj uz transportne puteve (ceste i vodene riječne tokove).

Zanimljivo arheološko otkriće leskovečke Glažute vrlo je važno za povijest Varaždinskih Toplica i Varaždinske županije, jer se do sada u znanstvenim krugovima smatralo da na području županije postoji samo jedna povijesno registrirana zona gdje se u prošlosti proizvodilo staklo i to u Trakošćanu na vlastelinskom dobru grofova Drašković. Povijesni podaci potvrđuju za Trakošćan proizvodnju ravnog prozorskog stakla koje je bilo manjih dimenzija, vrlo loše kvalitete, jer je sadržavalo puno zrnaca pijeska i mjehurića zraka, ali je unatoč tome bilo korišteno od varaždinskih staklara, jer su ga mogli kupiti u neposrednoj blizini i lakše transportirati. Staklana u Trakošćanu bila je osnovana 1764. godine i radila je samo 10 godina.

Novootkriveni arheološki nalazi i prikupljeni povijesni podaci za lokalitet leskovečke Glažute mogu prije svega doprinijeti uvelike boljem poznavanju povijesnog nastanka stakla i šire slike rasprostranjenosti staklana tzv. glažuta u kontinentalnom dijelu Hrvatske, o povijesnom nastanku te razvoju glažuta općenito, ali i boljem razumijevanju razvoja privrede topličke okolice u povijesti što se posebno odnosi i na karakterističnu i specifičnu proizvodnju dobivanja tzv. šumskog stakla na prostranom šumskom teritoriju u blizini sela Leskovca Topličkog. Ti novi muzeološki podaci mogu u budućnosti pridonijeti boljoj znanstvenoj i muzeološkoj popularizaciji zanimljive staklarsko-povijesne teme na području grada Varaždinske Toplice s ciljem razvijanja novih vrijednosti za razvoj kulturnog turizma topličkog područja.

Tijekom terenskog istraživanja za potrebe registracije lokaliteta Glažute prikupljeno je za Muzej ukupno: 6 staklenih fragmenata, 32 fragmentna staklenog krša, 13 fragmenta razne cigle i keramike s žljebovima, 2 nalaza kremenca, 2 nalaza svakodnevne uporabne keramike i 7 fragmenata kamena.

Nakon provedenog istraživanja i analize materijala izrađeno je arheološko izvješće koje je za potrebe registracije novog lokaliteta leskovečke Glažute predano Konzervatorskom odjelu Varaždin - Ministarstvu kulture.

1.7. Ostalo

Arheološki nadzor prema Rješenju Konzervatorskog odjela iz Varaždina-Ministarstvo kulture RH u 2017.

Tijekom 2017. godine proveden je stručan arheološki nadzor u Varaždinskim Toplicama za potrebe realizacije projekta pod nazivom „Katastarska općina Varaždinske Toplice“ za potrebe izgradnje nove trafostanice na novoformiranoj katastarskoj čestici br. 3035/12 katastarske općine Varaždinske Toplice kao i za potrebe polaganja novog srednje naponskog kabla na katastarskim česticama 201/2, 202/1, 203/2, 203/3, 3035/12, 3035/2 i 3083 katastarske općine Varaždinske Toplice. Voditelj arheološkog nadzora na terenu bila je Spomenka Vlahović ravnateljica Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice. Arheološki nadzor na gore spomenutim česticama proveden je prema Rješenju Konzervatorskog odjela iz Varaždina-Ministarstva kulture RH u periodu od 13.07.- 17.07. 2017. godine.

Arheološki nadzor proveden je na temelju dinamike radova iskopa zemlje na spomenutim lokacijama u Varaždinskim Toplicama. Prvi dio nadzora odnosio se na kontrolu cijelog iskopa temelja za novu trafostanicu, dok je drugi dio bio orijentiran na trasu kanala za srednje

naponski kabel. Investitor radova na terenu bila je firma HEP operater distribucijskog sustava d.o.o.; Elektra Varaždin, Kratka 3, 42 000 Varaždin, podizvođač radova je bila firma „Inferno d.o.o“, Metoda Hrga 19, 42 240 Ivanec. Iskop na terenu izvršen je uz pomoć manjeg bagera i dva terenska radnika ručnim iskopom. Svi unutarnji profili i dno iskopa u području za novu tzv. podložnu ploču za trafostanicu bili su čisti tj. bez nalaza i tragova tako da je iskop na spomenutom području izvršen u potpunosti 13.07.2017. kada su radnici spomenute firme izlili 10 cm debelu ploču za potrebe postavljanja nove trafostanice. Isti dan započet je i nadzor na obližnjoj dionici kanala dužine 54 metra za potrebe postavljanja novog srednje naponskog kabla. Zona zahvata na terenu nalazila se u sklopu voćnjaka gospođe Bernarde Cecelje iz Varaždinskih Toplica. Iskop kanala u ovom dijelu izvršen je do dubine od 110 cm. Na dnu kanala registrirana je mjestimično pojava crno-smeđeg blata fanga, dok su u dužini iskopa istog utvrđene stare kanalizacijske cijevi za koje je utvrđeno da otpadnu vodu odvođe iz obližnjih kuća u područje Toplog potoka koji se nalazi tik do zone zahvata radova i provedbe arheološkog nadzora. Sve zatečene instalacijske cijevi ostavljene su netaknute tj. novi vod i kabel postavljeni su ispod starih zatečenih. Od vrijednih povijesnih i arheoloških podataka na terenu došlo se radovima do otkrića dijela starog kamenom obloženog korita Toplog potoka koji se nekada nalazio na spomenutom području, a vodio je vodu na povijesni toplički stari mlin koji je postojao na tom području. Danas na originalnoj poziciji starog mlina nalazi se novosagrađeni restoran za projekt pod nazivom „Bernarda Nova“ za ugostiteljsko-turističku djelatnost. Na terenu je nadzorom utvrđeno, da je staro korito Toplog potoka bilo u određenom trenutku zatrpano raznim kućnim i građevinskim otpadom, dok je novo izgrađeno korito od većih kamenih blokova bilo izmaknuto južnije za par metara na poziciju gdje se i danas može vidjeti u Varaždinskim Toplicama. Radovi na terenu potvrdili su, kako je staro korito potoka bilo izgrađeno od kamenih blokova grubo obrađenog kamena sive boje i vrlo čvrste strukture. Držimo da se najvjerojatnije radi o kamenu iz obližnjeg lokalnog kamenoloma s područja teritorija Ljubeščice (sjeverni obronci Kalnika). U iskopu kanala u predjelu kod novo sagrađenog restorana-kuhinje obližnjeg ugostiteljskog objekta otkriven je radovima i stari kameni prag dužine 103 cm i debljine 19 cm u vrlo dobrom stanju kojeg smatramo dijelom originalne povijesne građevinske strukture starog topličkog mlina koji se nekada nalazio na spomenutoj zoni.

Tijekom spomenutog arheološkog nadzora s terena je prikupljen 41 pokretni arheološki nalaz od toga 9 metalnih nalaza, 2 nalaza kamena, 8 nalaza stakla, 14 fragmenata keramike i 8 fragmenta životinjskih kostiju. Većina nalaza govori u prilog nekadašnjem postojanju starog mlina na Toplom potoku stoga je većina nalaza vezana uz tu djelatnost. U skupini metalnih

nalaza prikupljeni su metalne potkove za konje, nekoliko metalnih kovanih čavli s očuvanom kružnom glavicom, zanimljiva mala sjekira s očuvanom ušicom, dijelovi kovanih starih okova prozora i jedna stara kovana željezna spona za seljačka kola. Nalazi od kamena odnose se na vrlo lijepi primjerak kamenog brusa sa otvorom u sredini tzv. brusni kamen sive boje i fragment kamenog prozorskog dovratnika koji sa prednje strane ima jasnu profilaciju nalaz je dužine 11,2 cm. U skupini nalaza od stakla nalaze se razni fragmenti ravnog prozorskog stakla većinom plave i plavo-zelene boje, zatim fragmenti dijelova staklenih čaša sa visokom nogom od mliječnog stakla ručne izrade, fragment staklene boce plave boje, fragment staklene zdjelice mliječne boje sa očuvanim rubnim oblim završim dijelom, veći fragment staklenog tanjura-plitice roza boje debljih stjenki, veći fragment porculanske zdjele s očuvanim prema van lagano izvijenim obodom i cvjetnim ukrasom s laticama ruže i zelenim vegetabilnim detaljem sa unutarne strane kao i dva fragmenta porculana koji pripadaju vrlo vjerojatno manjim zdjelicama ili plitkim tanjurima. U skupini nalaza keramike uvrštene su razne oble keramičke drške lonaca, zatim trakaste drške zelene boje vrčeva, dva fragmenta niske keramičke zdjele koja je s vanjske strane bila žuto-smeđe glazirana, veći i manji fragmenti svakodnevne uporabne keramike u vidu niskih zdjela, sa glazurom i bez glazure, fragmenti keramike narančaste boje i nalazi fragmenta sive boje s očuvanim gornjim rubom koji se lagano izvija prema van. Svi nalazi keramike pripisuju se lokalnoj tradicijskoj keramici grube i fine obrade. U skupini nalaza kosti nalaze se dva fragmenta, jedan koji se odnosi na veći fragment životinjske donje čeljusti s ostacima zubi koji bi mogao pripadati govedu ili konju i 7 fragmenta kosti od kojih neke pripadaju dijelovima zglobova, dok druge pripadaju kostima rebra.

Nakon provedenog nadzora i analize prikupljenog arheološkog materijala izrađeno je stručno arheološko izvješće za provedeni nadzor koje je predano investitoru radova HEP-u Elektri Varaždin i Konzervatorskom odjelu Varaždin.

3. DOKUMENTACIJA

3.6. Hemeroteka

U muzejsku zbirku hemeroteke tijekom 2017. godine djelatnici Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice uvrstili su i klasično obradili ukupno 396 razna novinska i internetska članka vezana uz područje grada Varaždinske Toplice.

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava

Za potrebe knjižnice Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice tijekom 2017. godine nabavljeno je ukupno 135 raznih stručnih knjiga, kataloga i brošura. Sve publikacije na klasičan su način upisane u knjigu novo pristigle literature u Muzej. Većina nove literature u Muzej pristigla je razmjenom i darovanjem od raznih ustanova i pojedinaca.

4.4. Služba i usluge za korisnike

Tijekom 2017. godine Zavičajni muzej Varaždinske Toplice svim javnim korisnicima pružao je usluge davanja potrebnih informacija vezanih uz povijest grada Varaždinske Toplice, zatim davao stručne savjete vezane uz stare vrijedne predmete koje pojedinci čuvaju u svojim zbirkama i sl., davao sugestije za obnovu i sanaciju starih tradicijskih objekata i imanja koje građani žele staviti u funkciju kulturnog kontinentalnog turizma.

Djelatnici Muzeja pripremali su prema zahtjevu građana i Grada Varaždinske Toplice, te drugih poslovnih subjekata raznoliku muzejsku dokumentaciju za skeniranje ili kopiranje u vidu starih karata, planova, konzervatorsko-restauratorskih studija i raznih urbanističkih planova za uvid.

Djelatnici su također pripremali i dali na posudbu raznu knjižničnu građu koju Muzej posjeduje za izradu raznih seminarskih, završnih i stručnih radova iz područja povijesti, balneologije, arheologije tradicijske kulture i sl.

6. STRUČNI RAD

6.2. Identifikacija / Determinacija građe

Identifikacija i determinacija građe izvršena je na prikupljenoj muzejskoj građi novih arheoloških lokaliteta Porutnine i leskovečke Glažute kao i na arheološkoj građi lokaliteta Gradina Kukma kod Drenovca. Obradena je i građa prikupljena na arheološkom nadzoru u Varaždinskim Toplicama za potrebe izgradnje nove trafostanice i novog elektro naponskog kabla.

6.3. Revizija građe

Djelatnici Muzeja tijekom 2017. godine radili su na reviziji utvrđivanja stanja muzejske građe. Revizija je izvršena u Likovnom fundusu gdje je prema inventarnoj knjizi pronađeno ukupno 263 upisana predmeta. Prilikom revizije građe djelatnici su izradili novi popis zatečene muzejske građe koja je u fundusu bez inventarnih oznaka, a odnosi se na novu prikupljenu likovnu građu 50 fotografija Josipa Ušaja koje je umjetnički fotograf nakon održane izložbe u Varaždinskim Toplicama 2007. g. pod naslovom „Termopolis kakav je bio i kakav jest“ poklonio Zavičajnom muzeju Varaždinske Toplice.

Revizija građe izvršena je u Kulturno-povijesnoj zbirci. Prema inventarnoj knjizi pronađeno je ukupno 219 predmeta. Revizija je provedena i u sklopu Povijesne zbirke u kojoj je prema inventarnoj knjizi pronađeno ukupno 55 predmeta. Rad na utvrđivanju stanja muzejske građe proveden je i u Etnografskoj zbirci gdje su djelatnici prema inventarnoj knjizi pronašli ukupno 286 predmeta. Prilikom revizije djelatnici su izradili poseban popis pronađene građe od ukupno 14 etnografskih predmeta koji su zatečeni bez inventarnog broja.

Revizija je izvršena i u Balneološkoj zbirci u kojoj je prema inventarnoj knjizi pronađeno ukupno 136 predmeta. Tijekom revizije u spomenutoj zbirci djelatnici su izradili poseban popis balneološke građe koja je zatečena bez inventarnog broja a odnosi se na novo prikupljene predmete za zbirku koje je Muzeju poklonila Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Varaždinske Toplice. 15 predmeta odnosi se na razne medicinske bolničke predmete iz Varaždinskih Toplica. Poseban popis sadrži novih 41 medicinskih i balneoloških stručnih knjiga poklonjenih Muzeju iz interne lječilišne apoteke Specijalne bolnice za medicinsku rehabilitaciju Varaždinske Toplice. Poseban popis tijekom revizije izrađen je za povijesne medicinske predmete poklonjene od bolnice u 2015. godini njih ukupno 33. Tijekom revizije muzejski djelatnici izradili su novi popis predmeta njih ukupno 36 pronađenih u Muzeju koji su zatečeni bez inventarnog broja, a prema tematici i provedenoj analizi građe i predmeta pripadaju Balneološkoj zbirci Muzeja Varaždinske Toplice.

6.5. Posudbe i davanje na uvid

Tijekom 2017. godine djelatnici Muzeja posuđivali su raznim vanjskim korisnicima stručnu literaturu, te razne povijesne, muzeološke, arhitektonske i konzervatorske elaborate koji se nalaze pohranjeni u bogatoj arhivi Muzeja za izradu projektnih ideja i studija.

Dio muzejske građe ustupljen je po odobrenju ravnateljice Muzeja za potrebe snimanja tv emisija u Hrvatskoj i Sloveniji kulturnim udrugama i muzejskim ustanovama s kojima Muzej niz godina surađuje na području kulturne baštine i turizma.

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika

Ravnateljica Muzeja Spomenka Vlahović napisala je znanstveni rad pod naslovom “ Prilog poznavanju inventara obitelji Kukuljević Sakcinski: popis pokretnina na imanju Tonimir 1936. godine“ i predala ga na objavu u časopis za književnost umjetnost i kulturu „KAJ“ u Zagrebu (u postupku objave i tiska).

Ravnateljica Muzeja pripremila je power point prezentaciju za javno predavanje u Varaždinskim Toplicama pod naslovom “Josipov hotel u Varaždinskim Toplicama“ za potrebe obilježavanja 80. godina Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice.

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

Povodom obilježavanja 80. godina djelovanja Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice dana 10.11.2017. godine u Zavičajnom muzeju Varaždinske Toplice nakon tri godine stručnog rada i realiziranih arhitektonskih, idejnih i restauratorskih projekata otvorena je za javnost 2017. godine nova Galerija Toplissa s izložbom pod naslovom „80. godina Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice“ u sklopu Starog grada u Varaždinskim Toplicama.

Naziv izložbe: **80. godina Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice**

Mjesto održavanja i prostor: Zavičajni muzej Varaždinske Toplice, Galerija Toplissa - Stari grad u Varaždinskim Toplicama

Vrijeme trajanja: 10.11. 2017.- 10.11. 2018.

Autor(i) stručne koncepcije: Želimir Laszlo, Stanislav Novak, Spomenka Vlahović

Autor(i) likovnog postava: Mirjana Dučakijević, Želimir Laszlo, Stanislav Novak, Dora Kušan Špalj, Spomenka Vlahović

Opseg (broj eksponata):100 muzejskih eksponata

Web adresa: zmvt.com.hr

Vrsta: prigodna izložba povodom obilježavanja 80. obljetnice Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice

Vrsta izložbe: kompleksna izložba; tuzemna; studijska, retrospektivna, edukativna, informativna; skupna; pokretna

Tema: Povodom obilježavanja 80. godina Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice cilj izložbenog projekta i prezentacije otvaranja nove Galerije Toplissa bio je prezentacija sve raznolikosti, atraktivnosti i vrijednosti muzejske građe u zbirka. Velika većina izloženih predmeta do tog trenutka nije nikada prije bila izložena ni prezentirana javnosti. Muzej posjeduje i čuva različite predmete iz arheološke, balneološke, etnografske, kulturno-povijesne, likovne, numizmatičke i povijesne zbirke, te zbirke Hajduk i Čabrian. Sve naprijed navedene osim etnografske zbirke Muzeja predstavljene su na navedenoj izložbi. Za Zavičajni muzej Varaždinske Toplice najznačajnija je arheološka zbirka koja se ovim izložbenim projektom dopunjuje novim restauriranim arheološkim predmetima iz najnovijih arheoloških otkrića i istraživanja. Posebna pažnja posvećena je balneološkoj zbirci jer je ona također vrlo visoke vrijednosti i jedinstvena je u nas. Mnogi balneološki prikupljeni predmeti bogato ilustriraju povijest i način života u lječilištu Varaždinske Toplice u prošlim vremenima. U Galeriji je izloženo 100 muzejskih originalnih predmeta na površini od 52,8 m² koliko ima Galerija Toplissa. Želja svih autora koncepcije izložbe povodom visoke obljetnice djelovanja Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice bila je da svojom atraktivnošću s mnoštvom raznovrsnih predmeta izazove interes javnosti i da se tako dostojno obilježi godišnjica Muzeja i svečani čin otvaranja novouređene Galerije Toplissa.

Korisnici: šira javnost, stručnjaci s područja arheologije, povijesti, likovne umjetnosti i kulture kontinentalnog djela Republike Hrvatske

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

Tijekom 2017. godine organizirana su prema najavi turističkih agencija, škola i za potrebe Grada Varaždinske Toplice stručna vodstva za turističke grupe i stručnjake iz područja medicine, arheologije, geologije, razne investitore, te stručna vodstva u sklopu Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice, arheološkog lokaliteta Aquae Iasae i na području grada Varaždinske Toplice. Na zahtjev turističkih agencija jedan dio muzejskih stručnih vodstva realiziran je na njemačkom i engleskom jeziku.

11.2. Predavanja

Povodom obilježavanja 80. godina Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice ravnateljica Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice Spomenka Vlahović održala je 25.11.2017. g. u suorganizaciji s udrugom „Put prirode,, iz Varaždinskih Toplica za širu javnost javno predavanje u Konstantinovom domu u Varaždinskim Toplicama pod naslovom“ Josipov hotel u Varaždinskim Toplicama“. Predavanje je održano na zahtjev zainteresirane lokalne zajednice građana i ljubitelja povijesti o jednom od najljepših secesijskih kupališnih hotela arhitekta Aladara Baranyai.

Na predavanju uz power point prezentaciju prezentirana je bogata muzejska dokumentacija iz Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice koja je prikazala bogatu povijest vezanu uz Josipov hotel kao i prezentirala noviju povijest vezanu uz događaje Drugog svjetskog rata kada je objekt uništen uz prikaz najnovijih arheoloških podataka do kojih se došlo prilikom arheološkog nadzora i uređenja gradske šetnice na lokaciji ulice Nad zidom u Varaždinskim Toplicama.

11.3. Radionice i igraonice

Tijekom godine na zahtjev vrtića, škola, raznih udruga građana i turističkih agencija djelatnici Muzeja organizirali su i radili u muzejskim radionica pod nazivom „Rimske igre za djecu“ i „Keramička radionica“. Spomenuti muzejski program osmišljen je na temelju bogate baštine Varaždinskih Toplica i nalazi se u stalnoj ponudi programa Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice.

11.4. Ostalo

Uz popratnu realizaciju programa udruge mladih „Put prirode“ iz Varaždinskih Toplica pod nazivom „Knjižnica-Mijenjam Znanje“ 25.03.2017. g. ravnateljica Muzeja Spomenka Vlahović u Varaždinskim Toplicama je na poziv udruge mladih za grupu zainteresiranih građana i gosti održala prigodnu muzejsku radionicu izrade antičkih glinenih uljanica tzv. lucerna uz pomoć kalupa s ciljem prezentacije i popularizacije antičke baštine Grada Varaždinske Toplice. U izradi lucerna pomoću gline okušali su se gosti programa i brojni građani Varaždinskih Toplica.

Ravnateljica Muzeja Spomenka Vlahović je u organizaciji s planinarskim društvom „Tonimir“ iz Varaždinskih Toplica organizirala za građane, planinare, ljubitelje prirode i

kulturne baštine program pod nazivom „Edukativna planinarska šetnica“ koja je održana 08.04.2017. g. s ciljem obilaska i upoznavanja bogate povijesti sela Drenovec i novog arheološkog lokaliteta pod nazivom Gradina Kukma kod Drenovca. U sklopu programa i planinarskog obilaska posjećena je povijesna lokacija mjesta Gabrinovec s partizanskom bolnicom i lokalna zbirka iz navedenog područja.

Cilj bogatog programa bio je usmjeren na upoznavanje bogate povijesti spomenutog područja kao i aktivan boravak u prirodi s ciljem promicanja zdravlja, očuvanja prirode i bio raznolikosti šumskog teritorija područja Grada Varaždinskih Toplica. U sklopu programa sudjelovali su stručni planinarski vodiči Krunoslav Janušić i Katica Mikulčić članovi planinarskog društva „Tonimir“ iz Varaždinskih Toplica.

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

12.4. Promocije i prezentacije

Povodom nacionalnog muzejskog programa pod nazivom „Noć Muzeja 2017.“ Zavičajni muzej Varaždinske Toplice organizirao je 27. 01. 2017. godine prigodan program koji je uključio sljedeći program: „Otvorena vrata Muzeja“ sa slobodnim razgledom stalnog arheološkog postava antičkog lokaliteta Aquae Iasae, a organizirano je i javno predstavljanje novog muzejskog kataloga pod nazivom „Ponovo probuđena arheološka nalazišta-suvremena interpretacija baštine kao temelj kulturnog turizma“. U drugom djelu glazbenog programa nastupili su gosti Muzeja profesorica Silvija Novak i učenici iz osnovne škole Antuna i Ivana Kukuljevića Sakcinskog iz Varaždinskih Toplica sa programom: Jan Kritek Vanhal „Simfonija EX C“, Fortunat Pintarić „Dudaš“, Ivan Kukuljević Sakcinski „Tri udate sestre“, dr. Vinko Žganec „Jedna stara majka“ i Franjo Kuhač „Napitnica iz Varaždinskih Toplica“.

Djelatnici Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice aktivno su se kao i svake godine uključili u gradski kulturno-turistički program pod nazivom „Aquafest 2017.“ Rad je bio usmjeren na pripremu antičkih rekvizita, čišćenje rimske odjeće i opreme za manifestaciju, pisanje svih popratnih tekstova za izvođače programa. Stručni rad djelatnika u vidu muzejske edukacije održan je za sve volontere Varaždinskih Toplica i okolice koji su se u ulozi Rimljana uključili u navedenu manifestaciju i službeni program oživljenje povijesti i arheologije na antičkom nalazištu Aquae Iasae u Varaždinskim Toplicama. Zanimljive arheološke i povijesne činjenice prezentirane su na zanimljiv interaktivan način svim posjetiteljima višednevne

kulturno-turističke manifestacije s ciljem prezentacije i popularizacije bogate prošlosti antičkog naselja na području grada Varaždinske Toplice.

Podom Dana Grada Varaždinskih Toplica 11.08.2017. i gradske manifestacije pod nazivom „Lovrečevo festival 2017.“ godine djelatnici Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice osmislili su kvalitetan muzejski program za goste i građane Varaždinskih Toplica. U petak 11.08.2017. gosti i građani mogli su posjetiti uz besplatan ulaz i stručno vodstvo kustosa u periodu od 10:00-12:00 arheološki postav Muzeja kao i sudjelovati u prigodnoj muzejskoj likovnoj radionici na temu povijesne baštine u dvorištu Starog grada. Sve radove nakon održane radionice gosti i građani mogli su odnijeti kući kao suvenir iz Varaždinskih Toplica.

Ravnateljica Zavičajnog muzeja Spomenka Vlahović uz direktoricu Turističke zajednice Grada Varaždinske Toplice Lanu Husnjak na poziv Društva za rimsko zgodovinu in kulturu Ptuj sudjelovale su 19.08.2017. g. uz brojne volontere s područja Varaždinskih Toplica iz raznih gradskih udruga na najvećem okupljanju i predstavljanju Rimljana u Ptuju s ciljem prezentacije i popularizacije bogatog antičkog nasljeđa lokaliteta Aquae Iasae iz Varaždinskih Toplica. Bogato nasljeđe predstavili su rimski vojnici legionari okupljeni u povijesnu revitaliziranu legiju Geminu XIII u sklopu Muzeja koju čine članovi moto udruge „Aquabikers“ iz Varaždinskih Toplica. U ulozi Rimljanka nastupile su osim ravnateljice Muzeja i direktorice Turističke zajednice Varaždinske Toplice i članice Društva Naša djeca, ravnateljica vrtića „Tratinčica“ iz Varaždinskih Toplica Linda Novačić, članice udruge žena „Naši cajt“ iz Varaždinskih Toplica, te članovi planinarskog društva „Tonimir“, Varaždinske Toplice.

12.5. Koncerti i priredbe

Za potrebe održavanja prvog javnog vjenčanja u sklopu rimske bazilike arheološkog lokaliteta Aquae Iasae Petre Ledinko i Renata Vugrineca iz Varaždinskih Toplica ravnateljica Muzeja Spomenka Vlahović pripremila je u dogovoru i prema Rješenju Ministarstva kulture RH Konzervatorskog odjela iz Varaždina sve potrebne stručne predradnje i poduzela sve mjere opreza kako bi se isto moglo održati na očuvanom arheološkom nalazištu na zadovoljstvo građana Varaždinskih Toplica i prisutnih gostiju.

12.7. Ostalo

Zavičajni muzej Varaždinske Toplice povodom obilježavanja Međunarodnog dana turističkih vodiča 25. veljače 2017. godine je u suradnji s licenciranim turističkim vodičem gospođom

Smirnom Turkalj i župnikom župe Sv. Martina Biskupa iz Varaždinskih Toplica gospodinom Stjepanom Mostečakom za građane i goste Grada organizirao prigodan kulturno-turistički program s ciljem promicanja kulturne baštine Muzeja i bogate glazbene baštine grada Varaždinske Toplice.

15. FINACIJE

15.1. Izvori financiranja

- Ministarstvo kulture: 10%
- lokalna samouprava: 85 %
- vlastiti prihod: 5 %

15.2. Investicije

66.000,00 kn